

اداره مرکزی :

آنقره ده ، معارف ائینلکی یانئده کی داٲره
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بوروسى :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
داٲره مخصوصه

حیات

میانہ راہمابیانہ ... دنیایہ راہا ہرورہ حیات قاتالم ...

نفسی ہربرده ۱۵ غرورہ

سنہ لکی پوستہ ایله ۷.۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۷.۵ دولار)

ابونہ واهلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایڈیلیر .
یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۷۵

آنقره ، ۳ مایس ، ۱۹۲۸

۳ نجی جلد

مصاحبه

« ترجمہ » سٹری

حسین جاہد بکک جداً حیرت و تقدیرہ
شایان بر فعالیتلہ اور تہیہ قوبدینی قرق الی جلد
مترجم اثر مناسبتیلہ احمد ہاشم بکک یازدینی
کوچوک بر تنقید ، مطبوعاً تمزده یکیدن « ترجمہ »
مسئلہ سنی او یاندردی . احمد جودت بکک ، جلال
نوری بکک وداھا بعض ذوات ، بو وسیلہ ایله بعض
شایان دقت فکر لر ایلری سور دیلر . چوق
اوزون سنہ لردن بری زمان زمان اور تابیہ آتیلان
بو « ترجمہ » مسئلہ سنک بو صورتلہ تکرار میدانہ
چیقہ سنی ، یکیدن تدقیق و مناقشہ موضوعی
اولماسی ، ہر حالده فائدہ سز دکلدر . بو وسیلہ
ایله بزده بو خصوصده دوشوندکر مزی سویلہ مک
ایستیورز .

نہ کی عاملر تاثیریلہ اولورسہ اولسون ، یکی
بر مدنیت دائرہ سنہ کیرہن بر ملتک ایلک ایشی
او مدنیتہ طائد اثرلری کندی لسانہ ترجمہ
ایتمکدر . تورکلر بر آراق « بودیست »
و « مانچہ یست » اولدقلری زمان ، او مدنیت
زمرہ لرینہ منسوب اثرلری - بالخاصہ دینی
اثرلری - کندی دیلر لرینہ چور مشاردی ؛ اسلام
مدنیتی دائرہ سنہ کیردکن صوکرادہ ، عصر لر جہ ،
عرب و عجم ادبیات و علومنی تور کجہ یہ نقل ایله
اشتغال ایئدیلر . « شرقی تورکستان » دن
باشلا یہرق « بوسنہ » یہ قدر ، تورک حرثک
حکمران اولدیننی یرلردہ وجودہ کلن بو « ترجمہ
ادبیاتی » ، عمومیتلہ ظن و تخمین اولوندیغندن
چوق ، پک چوق فضلہ در . بالخاصہ ، بللی
باشلی اثرلرک ، مختلف زمانلردہ مختلف آداملر
طرفندن یاپیلش ، بش آلتی ترجمہ سنہ

تصادف ایڈیلدیکی نادر دکلدر . بر مثال اولمق
اوزرہ ، « قزوینی » نک « عجائب الخلوقات »
آدلی مشہور اثرینک بش آلتی تور کجہ ترجمہ سنی
اولدیننی ذکر ایدهلم . بویوک اثرلرک ترجمہ سنی
ایچون آریجہ ہیئتلر تشکیل ایڈیلدیکی دہ ذکرہ
شایاندر : داماد ابراہیم پاشا « عینی » نک بویوک
اسلام تاریخنی ، « منجم باشی » نک « جامع الدول » نی
او دورک باشلیجہ عالم لردن تشکیل ایئدیکی بر
ہیئتہ ترجمہ ایئدیلمشدی . عربجہ ویا عجمجہ
متنلری غیب اولارق یالکز تور کجہ ترجمہ لری
سایہ سنده علم طالعجہ معلوم اولایلیمش اثرلردہ
یوق دکلدر . اجداد مزک ، اسلام مدنیتی
محصوللرنی تور کجہ یہ نقل ایچون صرف ایئدک لری
ہمت ، بزم اوروپا اثرلرنی ترجمہ خصوصندہ کی
فعالیتلردن چوق فضلہ اییدی .

بر عصر دن بری ، اوروپا علومنی لسانمزہ
نقل ایچون « خوجا اسحق افندی » دن باشلا یہرق
بر چوق فکر و قلم اربابمز اولدجہ چالیشدیلر .
« مهندس خانہ » ، « طیبہ » و « حربیہ » کی ،
عسکری قوتلری اوروپا اصولندہ تنسیق و تشکیل
ایچون آجیلان مؤسسہ لر ، بو ترجمہ فعالیتنک
باشلیجہ عامللری اولدی . « تنظیمات » دن صوکرآ ،
بوتون دولت تشکیلاتنک غریبلاشدیریلہ سی
احتیاجی ، « شناسی » ایله باشلا یان فکری وادبی
تجدد ، یکی معارف تشکیلاتنک استلزام ایئدیکی
فعالیتلر ، بو « ترجمہ » جریانی بوسبوتون قوتلہ
ندیردی ؛ « انجمن دانش » و « دارالفنون » تشبثلری
« غلطہ سرانی » ، مکتب ملکیکہ ، مکتب حقوق
کی مؤسسہ لردہ بو خصوصده مؤثر اولدیلر .

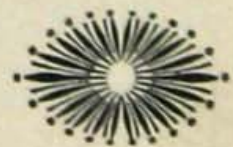
مملکتدہ اجنبی لسانلرنی وبالخاصہ « فرانسر جہ » نی
بیلہ نلر چوغالدی ؛ ایلک مکتب کتابلردن
باشلا یارق ، بوتون فکر عالمزده ، حتی
« تالیف » نامی آلتندہ ، ترجمہ لردن باشقا
بر شی کورونمز اولدی . یازیق کہ بو بر عصر لرق
فعالیتک نتیجہ سنی ، صرف ایڈیلن امکلہ متناسب
اولمامش ، علم و ادبیات ساحہ سنده « امہات » دن
عد اولونہ جق همان ہیچ بر شی لسانمزہ نقل
ایڈیلہ مشدرہ . لیسہ لرہ و بو کسک مکتبلرہ مخصوص
درس کتابلرنک بیلہ آنجاق شو صوک سنہ لردہ
ترجمہ و نشرینہ باشلانیدیننی سویلرسہ ک ، بو
خصوصده داھا اینی بر فکر ایڈینیلہ بیلیر .

بوتون بونلرہ رغماً ، بو فعالیتک بوسبوتون
نتیجہ سز قالدیننی دہ ادعا ایڈیلہ منز : بر عصر اول
تمامیلہ « قرون وسطائی » بر مملکت اولان تور کجہ دہ
بو کون « لائیک جمہوریت » ادارہ سنک قورولا
بیلہ سنی ، آنجاق ، بو فکری فعالیتک محصولی
اولان « ملی انتباء » سایہ سنده قابل اولمشدر .
صوکرآ ، مملکتک وسطی عرفان سویہ سنی
حتی بوندن یکر می سنہ اولکی سویہ ایله قیاس
ایڈیلہ میہ جک قدر یوکسہ لمشدر : بو کونکی
دارالفنون طلبہ سنک یازدقلری کوچوک تبعا منہ لر ،
بوندن یکر می سنہ اول استانبول دارالفنونندہ
اوقوتولان درس کتابلردن ہر حالده داھا
یوکسہ کدر . صوکرآ ، بو کونکی تور کجہ ، علمی
و فلسفی ہر مفہومی افادہ ایڈہ جک قدر تکامل
ایتمش ، « علم اصطلاحلری » ہنوز تمامیلہ اولماسہ
بیلہ اسکینسنہ نظراً چوق فضلہ تأسسہ باشلا مشدرہ .

مملكتده « معنوی استحصال » ك قيمتی آرندجه، علم مؤسسه لری جو فالارق كنجلك علم واختصاص حياتنه آئيلمه لری تأمین ايديلدجه، بوتكامل خطوه لری ده داها سريع ، داها قوتلی اولاجقدر .

خليل فكرت بك ، توركيه ده علم حياتك انكشافی ایچون بر « ترجمه سفر برلكی » اعلان ايدهرك بر قاج سنه ایچنده یوزلرجه اثری لسانمزه نقل ایتك وبویله جه مملكت مزده « یوكسك تحصیل » ك اجنبی لسانلرینه محتاج اولماماسی تأمین ایتك ایستور . « ترجمه » مسئله سنك بزم ایچون حیاتی بر ماهیتی اولدیغنی قبول ایتكله برابر بزده « یوكسك تحصیل » ك - بوكون دكل ، حتی بوندن بر عصر صوكراده - هیچ بر زمان بر اجنبی لسانندن مستغنی قالمایه جنی قناعتنده یز . هله ، بومطالعنه ك « ملیتپرورلكه منافی اولدیغنی » حقنده کی ادعایی ، اعتراف ایدم كه آكلایامادق . صوكره ، بو ترجمه مسئله سنی خلیل فكرت بكك ساده جه بر « پاره » مسئله سی عدایتمه سنه ده اشتراك ایتمورز ؛ معارف وكالتی بودجه سنده ترجمه ایشلری ایچون بر قاج میلیون لیرا تخصیص ایديله بیله جكنی تصور ایتسه ك بیله ، بوكونکی معنوی قوتلر مزه نظر آ ، بوپارانك اوزره رنده برینی صرف ایتكه امکان اولمایه جقدر . هرشیدن اول علم مؤسسه لری تنظیم وتكثیر ایدم ؛ كنجلك علم واختصاص حیاته آئيلمه لری تأمین ایدم ؛ مملكتك عمومی فكر سویه سنی یوكسه لتم ؛ اوزمان ، سائر بوتون فكري مسئله لرله برلكده ترجمه مسئله سی ده كندیلكنندن حل ایدیلش اولاجق ، و یالكز دكرلی مترجملر دكل ، مؤلفلر ، طالمدرده یتیشه جقدر .

کورسیلی زاده محمد فؤاد

وقایع الفضل

اون ایکنجی عصره عائد منبع و مأخذلردن :

دفتردار وسلاحدار تاریخلری

وقایع الفضل :

معلم « کوستاولانسون » ادبی تبحرلده بر اثرک نه کی فردی واجتماعی الجلاله حدونه کلدیکنی تعمیق ایچون صحیح واطرافلی بیوگرافیک معلوماته احتیاج اولدیغنی اهمیتله اخطار ایدر . بونقطه نظرندن ادبیات تاریخیه اورغراشقی ایسته یئر هانکی دوره مشغول اولاجقلسه ، اول امرده او دوره عائد بیوگرافیک اثرلری تحقیق ، تثبیت وتنبیح ایتك ده اك لزوملی وظیفه لرندن بری در .

مجرى اون ایکنجی عصره عائد بیوگرافیک اثرلرک کیه وکیفه مهملرندن بری وبلکه برنجیسی « شیخی » نك « وقایع الفضلا » عنوانی اوچ بوبوك جلدك اثریدر .

« شیخی » ۱۰۷۸ سنه سنده استانبولده دوغمشدر . باباسی « ادرنه قاپیسی » خارچنده « امیر بخاری » زاویه سنده مشیخت ایدن « حسن فیضی » افندیدر . « شیخی » كنجلكنده علمیه طریقه نانتساب ایدهرك « ملازم وقرقدن منفصل » اولدقدن صوكره باباسنك وفاتیه مدرس اولقدن واز كچمش ، زاویه سنه چكلمشدر . اثرینك مقدمه سنده « كتابخانه جهانده صباح عنفوان شبایدن مسارسیده سن كهولت اولونجه به دكین زاویه نشین تصفح آثار وكوشه كزین تبیح اخبار اولوب مطالعه كتب توارخ وسیره مایل ومحافظه نوادر اخبار وعبره شیفته دل » اولدیغنی آكلاتیر . كوزدن كچیردیکی اثرلر آراسنده بالخاصه « شقایق نعمانیه » به ذیل اولق اوزره نوعی زاده عطائینك قلمه آلمش اولدیغنی « حدیقه الحقایق » بك خوشنه كیتدیکی ایچون تذبیلی دوشونوبور . ینه مقدمه ده دیركه : « کیفیت احوال سلفه تظنن واول وادیده تحصیل تظنن ایلدیكمدن ناشی تاریخ ذیل مرقومدن الی بومنا هذا درر اوصاف علما ومشایخی سلك تحریره نظم ایله ذیل الدیله آرزو وذیل مذکورده مسطور اولان جمهوردن ماعدا قدم رسیدگان پایه مولویت ومحفل نشینان اجرای شریعت اولان موالی عظام علی طریق الولی كتابت وزبور باعجه سرائ امانت اولان خانان قریم ، وفلكه نشین امارت قلم بیضا اولان وزرا ، وعزیزان مصر ذات الالهام اولان دلیران معدلت پیدا ، وآغایان یكیچریان احوال عبرت اتقارینی بیانه جست وجو وهرطبقه نك آخری علی ترتیب حروف الهجای بیان زمره شعرائك مقری قلمنق درون اخلاص مشحونده

جایکبر واول مخدره لطافت قناعته نامزدك مافی الضمیر ایدی ... « شیخی بو ایشك قولای قولای یابیلماجغنی آكلادی . صبرو اعتنا ایله تبعلرینه دوام ایددی . نته کیم تذکره سنی قلمه آلمق ایچون دائما شیخی به مراجعت ایتدیکنی قید ایدن سالم افندی ، اوندن حرمتله بحث ایدهرك : « هرشیک سحن بیلمه ده عظیم اهتام ودفاتر قدیمه سلطانیه لره وشیخ الاسلام دفتترلرینه دست رسیده اولمغه امر تواربخده سی تام وخدمت مالا کلام ایدوب بلکه اموردن بعض امرک کرکی کی سحنه وقوف ایچون اختیار مشاق سفر وعاتاب وجود ایدوب ترك حضور ایتكله البته امر مهمك سحنه ظفر « بولدیغنی سوبلر . شیخی استقباله وجوده کتیرمکی تصور ایله دیکی معظم آری ایچون چالیشرکن « عشاقی زاده حبیب » افندیك [*] عطائی بی تذبیل ایتدیکنی ایشیتور . او کتابی بولوب كوزدن كچیرنجه « صفحات آینه پرغبار آسا كدرناك تساخ اولدیغندن ماعدا جمله نك احوالی جامع اولماقغه برابر ناسزای اعتنا ونامقبول اولیای نیک فهمان » اولدیغنه حکم ایدیور . و « نوعی زاده مرحومك ذیلنی نهایت بولدیغنی بیک قرق اوچ سنه سنندن بیک یوز اووز سالنه كلنجه درخوابناك مهد رحمت » اولان مشاهیرك ترجمه لرینی احضاره باشلیور . واقعا معاصرلرینك دیدیکی کی کندیسی « کسنه دن برمطلوب کلی وجزئی رجاسنده » ده ده کیلیدی ، فقط معتاد اولدیغنی اوزره آریغی وقتك صدر اعظمی اولان نو شهرلی ابراهیم پاشایه تقدیم ایتش والتفاتنه مظهر اولمشدر . کتابنه « وقایع الفضلا » نامنی وبردیکنی ده افاده ایدن شو منظومه سنی اقتباس ایدیورم :

[*] عشاقی زاده ابراهیم حبیب افندی علمادندر . (۱۰۷۱) ده دوغش ، (۱۱۳۶) ده وفات ایتشدر . لشایخی جامعی جواننده كسکین دده وزارتسنده مدفوندر . « حبیب » مخلصیه شعرده یازمشدر . ذیلنك نسخهریشه استانبول كتبخانه لرندن بر قانچنده تصادف ایدیلیر . عطائیدن صوكره کیمسه نك شقایق تذبیل ایتمه دیکی کورن شیخ الاسلام فیصل الله افندی ، حبیب افندی بی تشویق ایدهرك ذیله باشلامشدر . بو اثر ۱۰۴۳ دن ۱۱۰۶ قادارکی وقعاتی آلیور . شاهه سامی بکك استصحاب ایتش اولدیغنی كوزل برنسخه سی بوبون چلی عبدالله كتبخانه سنده محفوظدر . حبیب افندی ، صدر اعظم شهید علی پاشا نك تشویقیه بو ذیلی « قره چلی زاده عبدالعزیز » افندیك « روضته الابرار » ی طرزنده دوام ایتدیرمشدرکه هرسته به عائد وقواتك سوکنده وفیاتی ده احتوا ایدن بو اثرک - اغلب احتمال - مؤلف خط دستیه اولان نسخه سی اسعد افندی كتبخانه سنده (۲۴۳۸) نومورده مقید ومحفوظدر . بو اثر ۱۱۲۴ سنه قادارکه وقعاتی آلیور . نا تمام بر مسوده در .